

Carl Fr. Wisløffin elämä ja työ, sanoma ja merkitys

Norjan kristillisyyden neljä Wisløffiä 1900-luvulla

- Kaikki pappeja ja kristillisiä kirjailijoita, tunnetuin Suomessa **Fredrik Wisløff**, muut hänen isänsä **Johan Martin Wisløff**, vanhempi veljensä **Hans Edvard Wisløff** ja serkkunsa **Carl Fredrik Wisløff**.
- - **Joh[an]. M[artin]. Wisløff 1873-1944**, Generalsekretær i Det norske lutherske Indremisjonsselskap 1912-44:
 - laajeneminen merkittäväksi valtakunnalliseksi kirkolliseksi järjestöksi
 - perustettiin Osloon raamattukoulu, kristillinen lukio, kristillinen opettajakoulu
 - rakennettiin Osloon (Staffeldtsgate 4) suuri rakennuskompleksi: keskustoimisto, kokoustiloja (Storsalen, Lillesalen), raamattukoulu, kirjapaino, kustantamo, hotelli, lehden *For Fattig og Rik* levikki kasvoi valtavasti (päätoimittaja)
 - julkaisi hengellisiä kirjoja
 - kristikansan johtajia **Ole Hallesbvn** kanssa
 - Calmeyergaten lähetystalon kokous 1920: kristikansan irtisanoutuminen yhteistyöstä liberaaliteologisten pappien kanssa
 - **H[ans]. E[dvard]. Wisløff 1902-1969**, **Joh. M. Wisløffin** poika, **Fredrik Wisløffin** veli, **Carl Fredrik Wisløffin** serkku
 - **Sør-Hålogalandin** hiippakunnan piispa Bodøssä 1959-1969, sitä ennen mm. **Indremisjonsselskapetin** pääsihteeri isänsä jälkeen
 - tuottelias ja suosittu hengellinen kirjailija (39 nimikettä, suomennettu *Ei koskaan yksin* 1956, *Hiljaisia hetkiä* 2. p. 1964 – Norjassa myydyin,, *Kirkkautta elämäni arjessa* 1965, *Jumalan hoivassa* 1967, *Kolme kultaista avainta* 1968, *Lupausten tähtitaivas* 1970, *Turvassa kaikesta huolimatta* 1972)
 - **Fredrik Wisløff 1904-86**, **Joh. M. Wisløffin** poika, **H. E. Wisløffin** veli, **Carl Fredrik Wisløffin** serkku, **Indremisjonsselskapetin** puheenjohtaja, sen raamattukoulun rehtori, lopuksi vapaa julistaja ja kirjailija
 - erittäin tuottelias ja suosittu hengellinen kirjailija Suomessakin (n. 50 nimikettä, suomeksi 1939 alkaen lähes 30 nimikettä yli 130

painoksena: *Levähtäkää vähän, Minä uskon Pyhään Henkeen, Sinulle, joka olet menettänyt läheisesi, Antikristus, Ei minulta mitään puutu, Elämäntaide, Elävä toivo, Hengen miekka, Herran helmassa, Hänen kanssaan Golgatalle, Hänen kanssaan joka päivä, Intia herää, Isä meidän, Kirkon armonvälineet, Kymmenen käskyä, Käenmuna, Maria, Raitis usko, Rikkaampaa elämää Jumalassa, Rukouskirjani, Surusta kirkauteen = Taivas, Tähtäpäitä, Tänä yönä vaaditaan sinun sielusi, Uskontunnustus, Valoisa vanhuus, Voimallinen on hänen armonsä)*

Carl Fredrik Wisløff 1908-2004, Joh. M. Wisløffin veljenpoika, **H. E. ja Fredrik Wisløffin** serkku

Hengellisen kehityksen merkkitekijöitä

- Uskova lapsuudenkoti
- Uskoontuleminen 17-vuotiaana
- Opiskeluajan ja myöhempikin ”triumviraatti” **Olav Valen-Sendstad & Øivind Andersen & Carl Fr. Wisløff**
- CFW 1995: ”Olav Valen-Sendstads [1904-63] forkynnelse og bøker talte sterkt til meg og utgjør den dag i dag et sterkt innslag i hele min kristne trosholdning. – Han var for Øivind Andersen [1905-94] og meg som en veiviser. – Norsk kirkehistorie kunne kanskje ha tatt en annen retning, om Olav var blitt knyttet til MF [= Menighetsfakultetet] [som dogmatiker]. – Jeg treffer ikke så helt sjelden folk (i Norge og i Danmark) som har fått sin teologiske holdning festet ved å lese hans bøker.”
- **Anna Iensen** (s. 1865) Oslon Vaterlandissa opastajana **Roseniukseen**
- Väitöskirja **Lutherin** teologiasta

Opinnot ja ura

- Ylioppilas 1927, teol.kand. = maist. [Menighetsfakultetet 1931](#)
- Pappisvihkimys Oslossa, pikkukirkkopappina Oslon Vaterlandissa 1932-40
- Avioliitto Ingridin kanssa 1934, leskeksi 1988
- Yhden vuoden sekretær i Norges Kristelige Student- og Gymnasiastlag, pani alulle 1933 [Credo Studentmagasin](#) -lehden
- Kirkkoherra [Birkenesissä](#) Agderissa 1940-47
- [Menighetsfakultetetin](#) käytännöllisen teologian seminaarin rehtori 1947-61
- Teologian tohtori 1958 Oslon yliopisto
- [Menighetsfakultetetin](#) kirkkohistorian ja dogmihistorian professori 1961-75
- [International Fellowship of Evangelical Students](#) –järjestön (IFES) eksekutiivikomitean jäsen 1959-67, presidentti 1967-79.
- Opetti käytännöllistä teologiaa ja kirkkohistoriaa myös [Fjellhaugin](#) lähetykskoulussa Oslossa (Norsk Luthersk Misjonsamband = NLM) ja [Koben](#) luterilaisessa seminaarissa [Japanissa](#).

Kirjallinen tuotanto

- 121 nimikettä Norjan kirjastojen yhteisluettelossa
- Käännöksiä useille kielille, suomeksi:
 - *Luottamuksemme Raamattuun* (Sisälähetysäätiö 1963)
 - *Minä tiedän keneen uskon: kristillinen uskonoppi* (SLEY 1965)
 - *Valtakunnan rakentajat* (SRO 1971)
 - *Elämän koulu* (Uusi Tie 1988)
 - *Tätä Luther opetti* (SRO 1985)
 - *Vapauteen* (SRO 1986)
 - *Kaikki eivät pääse taivaaseen: luterilainen herätysjulistus* (Uusi Tie 2005)
- Merkittäviä suomentamattomia teoksia:
 - *Ordet fra Guds munn* 1951
 - *Nattvard og messe: en studie i Luthers teologi* (diss.) 1957
 - *Politikk og kristendom* 1961
 - *Norsk kirkehistorie bind 1 + 3* 1966, 1971
 - *Norsk Bibel* (raamatunkäännös yhdessä [Arthur Bergin](#) ja [Thoralf Gilbrantin](#) kanssa) 1988

Kirjoja Wisløffistä

- *På Ordets grunn: festskrift til professor dr. theol. Carl Fr. Wisløff på 70-årsdagen 31. desember 1978.*
- **Egil Sjaastad:** *I samtale med Carl Fr. Wisløff.* 1982.
- **Sverre Bø** (red.): *Teologen Carl Fr. Wisløff: en antologi hundre år etter hans fødsel.* 2008. (Lehtikirjoituksetkin kattava bibliografia 1934-2001.)

Wisløff ja Suomi

- elokuu 1926: osallistuminen NMKY:n kansainväliseen poikakokoukseen Helsingissä Johanneksenkirkon tuntumassa ja uskon tuleminen siellä
- sodan aikana *Hufvudstadsbladetin* tilaaminen taannehtivasti suoritettavaan laskuun
- tammikuu 1962, 1963: pääpuhujana SRO:n ylioppilaskurssilla (taustatukea Ylioppilaslähetysten perustamista suunnitteleville)
- 1965, 1969: pohjoismainen raamatullinen opiskelijakokous Lahdessa
- 1970-luvulla Perustan teologipäivät
- 1985: hengelliset syventymispäivät
- 1986: kesäsanoma Kouvolassa
- kirjojen suomennoksia, artikkeleita ja lehtikirjoituksia suomeksi

Opettaja, julistaja, taistelija, uskovan kansan hengellinen johtaja

”Et særledes herlig lys”: lov og evangelium

Lain ja evankeliumin kirkkohistoriallinen kehys

Lutherilla oli uutta ”1) budskapet om frelse av nåde alene, ved troen alene, 2) å skjelne mellom lov og evangelium, 3) Skriften alene, 4) kirken er samfunnet av dem som ved troen hører Jesus Kristus til.”

Lain ja evankeliumin raamatullinen kehys

”Skriften alene” = ”å skjelne mellom lov og evangelium”. ”Denne læren er en hermenevtisk nøkkel til forståelsen av Bibelen i det hele tatt.” ”Forskjellen mellom loven og evangeliet er et særledes herlig lys, som tjener til at Guds ord blir rettelig delt og de hellige profeters og apostlers skrifter riktig forklart og forstått.”

Lain ja evankeliumin soteriologinen kehys

- ”Forskjellen mellom lov og evangelium.” ”Gud gjør to gjerninger ved sitt ord.” ”Gud vil ved sin lov gjøre sin fremmede gjerning – ved evangeliet – sin egentlige gjerning.”
- *Distinctio – separatio.*
- Lain kolmas käyttö.

Lain ja evankeliumin homileettinen kehys

”Er lov og evangelium to forskjellige gjerninger som Gud gjør, så er frelsen den at evangeliets nåde frelser meg fra lovens vrede. Det er Guds vrede jeg må frelses fra. Guds nåde i Kristus frelser meg fra *Guds vrede*. Dette er frelsen. Slik er det i Skriften. – Derfor er Guds vrede menneskenes egentlige nød. Frelsen er redning fra Guds vrede – og dermed fra den evige fortapelse. Frelse er *syndenes forlatelse*. Og denne frelse er alene mulig ved at jeg får høre evangeliet og derved kommer til troen på Kristus. – Når jeg får tro mine synders forlatelse i Kristus, og ved troen får ta min tilflukt til ham, da rammer dommen i loven ikke lenger meg. Da rammer den ham som en gang for alle bar Guds vredes dom, da han ble en forbannelse for oss. – Skal et menneske bli frelst, så må han få høre et helt annet ord enn loven. Han må få høre evangeliet. Gud må gjøre en helt annen gjerning med ham enn at han forferder ham. Den ’forferdede samvittighet’ må ved ordet om Kristus, som bar våre synders dom, bli en ’trøstet samvittighet’. – *I sin hellighet vil Gud dømme synderen og støte ham bort fra seg for evig. I sin kjærlighet vil Gud elske synderen og ta ham inn i sitt samfunn*. Slik er Gud! – Jeg skal forkynne at dommen har rammet stedfortrederen, forat den ikke skulle ramme oss. Da forkynner jeg lov og evangelium! Så lenge et troende menneske lever i verden, skal han få høre disse to ord: Lovens og evangeliets ord.”

Raamattu

- Jumalallinen ja inhimillinen, lähtökohtana jumalallisuus
- Pyhän Hengen profeetoille ja apostoleille antama inspiraatio
- Jumalan inspiroima Raamattu = Jumalan sana
- Auktoriteetti profeetoissa ja apostoleissa
- Selvyys ulkoisesti ja sisäisesti
- Yhtenäisyys: ”skriftordets indre sammenheng er Jesus Kristus.”
- Raamattu selittää itse itseään
- Raamattuun tulee asennoitua kuten Jeesus asennoitui siihen (**Olav Valen-Sendstad, Hugo Odeberg**)
- Raamattu on uskon kirja (**Ole Hallesby**), mutta usko ei vedä ilmoituksen rajaa Raamattuun, vaan sen tekee Raamattu itse
- (Yhtäläisyyksiä **Franz Pieperin** ja luterilaisen ortodoksian kanssa muttei yhteneväisyyttä)

Kirkko

- Matalakirkollisuus
- Maallikot
- Pappisvirka
- Naispappeuden torjuminen
- Kirkko ja järjestöt
- Kirkko ja valtio

- Uskon ja uskovien, ei kirkkojen ekumeenisuus
- Liberaaliteologian valta kirkossa
- Roomalaiskatolisen kirkon kritiikki